

Kohanimenõukogu koosolek
PROTOKOLL

Tallinn

08.06.2018 nr 14-4/13-1

Lähtudes kohanimenõukogu põhimääruse § 6 lõikest 5, kujundas kohanimenõukogu oma seisukoha päevakorras oleva teema kohta e-posti vahendusel **21.-28. mail 2018. a.**

Juhatas: Väino Tõemets

Protokollis: Kadri Teller-Sepp

Võtsid osa: Mall Kivisalu, Peeter Päll, Liisi Lumiste, Ulla Kadakas, Jaak Maandi, Marja Kallasmaa, Evar Saar, Uudo Timm, Ilmar Tomusk, Jüri Jagomägi, Olev Veskimäe

Kutsutud: Hendrick Rang, Mart Uusjärv

PÄEVAKORD:

1. Pärnu linna taotlus ametliku kohanime muutmiseks: Rüütli platsi muutmine Iseseisvuse väljakuks
2. Allikanimede kinnitamine mitteametlike kohanimedena, 1. osa
3. Looduse üksikobjektide kinnitamine mitteametlike kohanimedena, 1. osa

1) Tutvuti:

Pärnu linn esitas riigihalduse ministrile kohanimeseaduse § 7 lg 3 alusel taotluse Rüütli platsi nime muutmiseks, et anda sellele Eesti Vabariigi iseseisvuse väljakuulutamise auks nimeks Iseseisvuse väljak. Nimi rõhutaks paiga ajaloolisust (Iseseisvuse manifesti lugemine Endla teatri rõdult, väljakul on mälestusmärk iseseisvusele) ning pidulikkust.

Riigihalduse ministri nõusolekut taotletakse, kuna ei esine § 7 lõikes 2 nimetatud nimemuutmise aluseid. Vastavalt kohanimeseadusele kuulab riigihalduse minister enne nõusoleku andmist ära kohanimenõukogu arvamuse. Nime muutmine toimuks samal ajal linnaväljaku kavandatud ümberehitamisega, tööd peaksid lõppema juunis ning ka muutmisotsus soovitakse teha juunis.

Riigihalduse ministrile on esitatud ka taotlus nimemuutmise nõusolekust keeldumiseks põhjendusel, et väljaku osas on käimas planeeringuvaidlus (platsi asemele oleks pidanud tulema park) ning hetkel oleks tegu ebamäärase õigusliku olukorraga (esinevad õiguslikud takistused).

Esitatud kaardi kohaselt ei puuduta nimemuutmine Rüütli tänavat.

Kohanimenõukogu tutvus Pärnu linna taotlusega (sh kaart) kohanime muutmiseks, kodaniku taotlusega ministrile nõusoleku mitteandmiseks. Koosolekule eelneval ajal oli Pärnu Postimehes ilmunud kolm teemakohast artiklit.

Esitatud seisukohad:

Peeter Päll ja Jüri Jagomägi ei pidanud nimemuutmist välistatuks (nimel ei ole Rüütli tänavaga võrdset kaalu), kuid Iseseisvuse väljaku nime ennast mitte eriti õnnestunuks.

Ilmar Tomusk, Liisi Lumiste, Marja Kallasmaa ja Ulla Kadakas ei pidanud nime muutmist põhjendatuks. Rüütli platsi nimi on sobiv ja asjakohane (asub Rüütli tänava ääres), uuel nimel ei ole rohkem väärikust kui vanal.

Liisi Lumiste ja Marja Kallasmaa leidsid, et nime muutmine ei peaks olema seotud valimislubadustega. Kohanimeseadus kaitseb nimesid poliitiliste nimemääramissoovide eest, kohanimed ei peaks sattuma poliitilise surve alla.

Arutati võimalikke alternatiive: Manifesti (seostub konkreetse sündmusega, ei ole ülepakutud) ning Vabaduse (võib minna segamini läheduses oleva Vabaduse pargiga).

Mall Kivisalu ja Raivo Aunap osundasid, et kui tegu on kohaliku omavalitsuse sooviga ning ei ole piisavalt alust nimemuutmisest keeldumise soovitamiseks, võib kohanimenõukogu anda nõu ja soovitusi, kuid otsuse teeb kohalik omavalitsus avatud menetluse käigus.

OTSUSTATI:

1.1 Kohanimenõukogu annab ministrile arvamuse kohanimeseaduse § 7 lg 3 alusel, mille kohaselt on ametliku kohanime muutmiseks juhul, kui selleks puuduvad konkreetset seaduses toodud alused, vajalik riigihalduse ministri nõusolek, eesmärgiga kaitsta väärtuslikke ajaloolisi kohanimesid. Kohanimeseaduse mõtte näeb ette, et kohanimed peaksid olema ajas võimalikult püsivad ning neid ei muudeta mõjuva põhjusega.

Rüütli plats kohanimena ei ole väga vana (1998. a-st) ja selle kadumine ei ole suur kaotus, sest nime aluseks olev ajalooline Rüütli tänava nimi jääb alles. Selle põhjal ümbernimetamiseks takistusi ei ole. Nimi ise on aga väärikas. Iseseisvuse väljaku nimi on uhkeldava pateetilise kõlaga ning sellisena Eestile mitte väga omane. Eestis niisuguse nimega kohti varem pole olnud, küll aga kasutatakse pompoosseid kohanimesid mitmes teises riigis. Nime kohatisest pompoossusest hoolimata ei saa seda pidada otseselt poliitiliseks nimeks ega kohanimeseaduse § 13 lg 6 p 3 järgi välistatavaks kohanimeks (nime sobimatus Eesti kultuuri- ja ajalooa). Nime muutmiseks otsesid takistusi ei ole.

Kohanimenõukogu märgib, et meile on lähedase tähendusega Vabaduse nimi, mida esineb üsna palju (riiklikus kohanimeregistris 35 nime, Eesti Keele Instituudi kohanimeandmebaasis 41 nime, sh ajaloolised). Samas on Pärnus juba olemas Vabaduse park. Ka Vabaduse park ja Iseseisvuse väljak võivad nii lähestikku paiknedes segadust tekitada. Kui platsi nime muuta, on võimalik kaaluda Manifesti väljaku nime, mis seostub konkreetse sündmusega ning on tagasihoidlikuma kõlaga.

Peale riigihalduse ministrilt nõusoleku saamist otsustab kohanime Pärnu linnavolikogu kohanimeseaduse § 6 lg-s 11 nimetatud avatud menetluse käigus.

2) Tutvuti:

Registrisse kandmiseks on valmis 375 allika nimed, mis on varasema eksperttöö käigus eritletud, läbinud toimetamise (Maa-ameti ekspert Tõnu Raudsepp) ning kohanimenõukogu *ad hoc* töörühmas läbi arutatud. Töörühm on kogunenud mitu korda ning erinevatel kordadel on osalenud Marja Kallasmaa, Mall Kivisalu, Peeter Päll, Evar Saar, Uudo Timm ning kutsutuna Kristel Vilbaste ning Tiina Laansalu (EKI).

Jätkuvalt on umbes 1000 allikanime, mille suhtes on kasutusel olev nimekuju osaliselt või täielikult erinev ekspertide pakutust ning vajavad seetõttu töörühmas ettevalmistust. Eksperttöö lähtekohaks oli mitte jätta välja juba kasutuses olevat nime, vaid lisada juurde teised sama objekti nimed ning märkida soovitava nimi (õige nimekuju), et registriandmete kasutajal oleks võimalik saada õige info.

OTSUSTATI:

2.1 Kinnitada kohanimeregistrisse kandmiseks 375 allika nimed mitteametlike kohanimedena (lisa 2); viia töörühmas lõpule töö nimedega, mille suhtes kokkulepe puudub ning esitada need kinnitamiseks kohanimenõukogule.

3) Tutvuti:

Varasema eksperttöö põhjal on toimetaja Tõnu Raudsepa poolt üle vaadatud ning kohanimenõukogu töörühmas läbi arutatud 490 looduse üksikobjekti nimed, mille suhtes küsitavused puuduvad ning mis on valmis kohanimeregistrisse kandmiseks. Eesmärgiks on, et korrastatud nimeandmed jõuavad kõigisse kohanimesid andmetena kasutatavatesse registritesse.

Tutvuti tabelis oleva 665 nimega, mille suhtes on andmed ja ekspertide arvamused erinevad ning mis seetõttu vajavad täpsustamist.

OTSUSTATI:

3.1 Kinnitada kohanimeregistrisse kandmiseks 490 looduse üksikobjekti nimed mitteametlike kohanimedena (lisa 3). Töörühmas viia lõpuni töö 665 veel korrastamata nimega ning esitada need kinnitamiseks kohanimenõukogule.

(allkirjastatud digitaalselt)

Väino Tõemets

Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri Teller-Sepp

Protokollija